

O Tischnerze

Prelekcję poprowadzi Witold Piotr Glinkowski - doktor habilitowany, emerytowany profesor Uniwersytetu Łódzkiego.

Ks. prof. Józef Tischner (1931–2000) mawiał, że najpierw jest człowiekiem, później filozofem i wreszcie księdzem. Sens tego stwierdzenia bywał wielorako odczytywany, co budziło różne reakcje i bywało powodem krytyki. A jednak bardzo trafnie oddaje ono filozoficzny temperament Tischnera, dla którego najważniejszym tematem i zadaniem filozofii jest.... człowiek.

Tischnerowskie myślenie o człowieku jest dalekie od hermetycznej spekulacji, z jaką najczęściej kojarzymy „filozofowanie”. Jako autor Filozofii po góralsku był przekonany, że każda filozoficzna wypowiedź – a zwłaszcza dotycząca tematu tak ważnego jak człowiek – powinna być klarowna i zrozumiała. Z kolei jako autor Filozofii dramatu chciał nie tylko diagnozować to, co decyduje o wyjątkowości człowieka, ale również pragnął swoją refleksję uczynić pomocną w naszym zmaganiu się z codziennymi przeciwnościami, w odnajdywaniu drogi życia. Człowiek bowiem nieustannie dokonuje wyborów, pozostając w horyzoncie dobra i zła, a czyni to wobec Drugiego, w którym rozpoznaje bliźniego. Myślenie Tischnera odwołuje się do ludzkiej nadziei. Będąc „myśleniem według wartości”, osadzone jest w kontekście codziennych doświadczeń, z kolei wyrastając z tradycji „filozofii dialogu”, koncentruje się na relacjach międzyludzkich, na międzyosobowym spotkaniu, w którym urzeczywistnia się ludzka wrażliwość etyczna.

Tischnerowska „filozofia dramatu”, wywodzi się z „filozofii dialogu”, ale jej twórca starał się korzystać z różnych tradycji – zarówno filozofii współczesnej, jak i dawnej –chrześcijańskiej, żydowskiej ale także laickiej. Na tej koncepcji człowieka wyraźnym śladem odcisnęła się myśl Emmanuela Lévinasa (1906–1995). I jakkolwiek z jej ogólnego projektu Tischner chętnie korzysta, to jednak nie rezygnuje z krytycyzmu i niezależności w twórczym jej komentowaniu i podążaniu jej śladem. Będąc świadomy specyfiki obszaru swych filozoficznych zainteresowań, za podstawowe narzędzie wypowiedzi obrał metaforę, doceniając jej nośność w kontekście próby nowego postawienia „problemu człowieka”.

O prelegencie:

Witold Piotr Glinkowski, doktor habilitowany, emerytowany profesor UŁ – studia w zakresie historii oraz filozofii. W latach 1981–1984 pracował w Wydawnictwie UŁ, a w latach od 1998–2025 był pracownikiem Instytutu Filozofii na Wydziale Filozoficzno-Historycznym UŁ. Poza działalnością zawodową aktywizował się jako członek Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Polskiego Towarzystwa Religioznawczego oraz był przewodniczącym Komitetu Okręgowego Olimpiady Filozoficznej w Łodzi. Główne obszary zainteresowań badawczych: filozofia współczesna, antropologia filozoficzna, hermeneutyka filozoficzna, filozofia dialogu.

Autor książek: Wolność ku nadziei. Spotkanie z myślą ks. Józefa Tischnera (2003); Imię filozofii. Przyczynek do filozofii dialogu (2005); Transcendencje codzienności (2008); Człowiek – istota spoza kultury. Dialogika Martina Bubera jako podstawa antropologii filozoficznej (2011); Człowiek – filozoficzne wyzwanie (2018); Człowiek w dialogu (2020); Wokół antropologii fundamentalnej Michaela Landmanna (2022).

Opublikował około 100 artykułów głównie dotyczących myśli filozoficznej Martina Bubera, Franza Rosenzweiga, Józefa Tischnera i Martina Heideggera, ale także kilkadziesiąt artykułów popularnonaukowych na temat mniej znanych polskich zbytków architektury.

Wstęp wolny.

Liczba miejsc ograniczona. Decyduje kolejność przybycia na spotkanie.